

**PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT**

**Compte rendu intégral
des interpellations
et des questions**

**Commission des
affaires intérieures,**

**chargée des pouvoirs locaux,
de la sécurité et de la prévention,
des cultes, de la simplification
administrative, du transport rémunéré de
personnes et de la lutte contre l'incendie et
l'aide médicale urgente**

RÉUNION DU

MARDI 4 OCTOBRE 2022

SESSION 2022-2023

**Integraal verslag
van de interpellaties
en de vragen**

**Commissie voor de
Binnenlandse Zaken,**

**belast met de Plaatselijke Besturen,
de Veiligheid en Preventie, de Erediensten,
de Administratieve Vereenvoudiging,
het Bezoldigd Vervoer van Personen
en de Brandbestrijding en
Dringende Medische Hulp**

VERGADERING VAN

DINSDAG 4 OKTOBER 2022

ZITTING 2022-2023

Sigles et abréviations

PIB - produit intérieur brut

BECI - Brussels Enterprises Commerce and Industry

Cocof - Commission communautaire française

Siamu - Service d'incendie et d'aide médicale urgente

SPF - service public fédéral

Forem - Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi

Cocom - Commission communautaire commune

PME - petites et moyennes entreprises

STIB - Société de transport intercommunal bruxellois

ONG - organisation non gouvernementale

SNCB - Société nationale des chemins de fer belges

CPAS - centre public d'action sociale

Inami - Institut national d'assurance maladie-invalidité

ONEM - Office national de l'emploi

VDAB - Office flamand de l'emploi et de la formation professionnelle

VGC - Commission communautaire flamande

ULB - Université libre de Bruxelles

Afkortingen en letterwoorden

bbp - bruto binnenlands product

BECI - Brussels Enterprises Commerce and Industry

Cocof - Franse Gemeenschapscommissie

DBDMH - Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp

FOD - Federale Overheidsdienst

Forem - Waals tewerkstellingsagentschap

GGC - Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

kmo - kleine en middelgrote ondernemingen

MIVB - Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel

ngo - niet-gouvernementele organisatie

NMBS - Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

OCMW - Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn

Riziv - Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering

RVA - Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

VDAB - Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

VGC - Vlaamse Gemeenschapscommissie

VUB - Vrije Universiteit Brussel

Le **compte rendu intégral** contient le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions - *imprimées en italique* - sont publiées sous la responsabilité de la direction des comptes rendus. La traduction est un résumé.

Publication éditée par le
Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale
Direction des comptes rendus
Tél. : 02 549 68 00
E-mail : criv@parlement.brussels

Les comptes rendus peuvent être consultés à l'adresse
www.parlement.brussels

Het **integraal verslag** bevat de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling - *cursief gedrukt* - verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de directie Verslaggeving. De vertaling is een samenvatting.

Publicatie uitgegeven door het
Brussels Hoofdstedelijk Parlement
Directie Verslaggeving
Tel. 02 549 68 00
E-mail criv@parlement.brussels

De verslagen kunnen geraadpleegd worden op
www.parlement.brussels

SOMMAIRE

Question orale de Mme Bianca Debaets 5

à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

concernant les frais administratifs facturés par les communes bruxelloises pour les formalités funéraires.

Question orale de Mme Bianca Debaets 8

à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

concernant les projets de fusions volontaires entre communes et la place accordée à ce dossier dans le cadre des états généraux prévus.

Interpellation de M. Mathias Vanden Borre 12

à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

concernant la précarité des finances communales à Bruxelles.

Discussion – Orateurs :

M. Mathias Vanden Borre (N-VA)

M. Bernard Clerfayt, ministre

M. Christophe Magdalijs (DéFI)

INHOUD

Mondelinge vraag van mevrouw Bianca Debaets 5

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende de administratieve kosten die door de Brusselse gemeenten worden aangerekend om een lichaam vrij te geven na overlijden.

Mondelinge vraag van mevrouw Bianca Debaets 8

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende de plannen die voorzien worden voor vrijwillige fusies tussen gemeenten en de plaats die dit dossier krijgt binnen de voorziene staten-generaal.

Interpellatie van de heer Mathias Vanden Borre 12

tot de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende de precaire toestand van de Brusselse gemeentefinanciën.

Bespreking – Sprekers:

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA)

De heer Bernard Clerfayt, minister

De heer Christophe Magdalijs (DéFI)

<p>Ordres du jour – Dépôt (voir annexe)</p> <p>Question orale de Mme Hilde Sabbe</p> <p>à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,</p> <p>concernant une modification de la loi communale visant à régler les éventuels incidents personnels entre échevins.</p> <p>Demande d'explications de M. Mathias Vanden Borre</p> <p>à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,</p> <p>concernant les projets d'infrastructures sportives communales et supralocales.</p> <p>Discussion – Orateurs :</p> <p>M. Mathias Vanden Borre (N-VA)</p> <p>M. Hicham Talhi (Ecolo)</p> <p>M. Bernard Clerfayt, ministre</p>	<p>16</p> <p>16</p> <p>18</p>	<p>Moties – Indiening (zie bijlage)</p> <p>Mondelinge vraag van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,</p> <p>betreffende een aanpassing van de Gemeentewet met het oog op de regeling van mogelijke persoonlijke incidenten tussen schepenen.</p> <p>Vraag om uitleg van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,</p> <p>betreffende de projecten inzake gemeentelijke en bovenlokale sportinfrastructuur.</p> <p>Bespreking – Sprekers:</p> <p>De heer Mathias Vanden Borre (N-VA)</p> <p>De heer Hicham Talhi (Ecolo)</p> <p>De heer Bernard Clerfayt, minister</p>	<p>16</p> <p>16</p> <p>18</p>
--	-------------------------------	---	-------------------------------

1103 Présidence : M. Guy Vanhengel, président.

Voorzitterschap: de heer Guy Vanhengel, voorzitter.

1107 **QUESTION ORALE DE MME BIANCA DEBAETS**

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW BIANCA DEBAETS

1107 à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

1107 concernant les frais administratifs facturés par les communes bruxelloises pour les formalités funéraires.

betreffende de administratieve kosten die door de Brusselse gemeenten worden aangerekend om een lichaam vrij te geven na overlijden.

1111 **Mme Bianca Debaets (cd&v) (en néerlandais).**- Lors d'un décès, avant de pouvoir disposer du corps et organiser le service funèbre, différentes formalités administratives doivent être réglées auprès de la commune et celle-ci ne délivre les attestations nécessaires qu'après acquittement des taxes communales.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v).- Wanneer iemand sterft, is dat voor de familie traumatisch. Naast een periode van rouw, komen er vaak heel wat administratieve rompslomp en kosten kijken bij een overlijden.

Leur montant varie fortement d'une commune à l'autre, tout comme le délai d'attente pour obtenir les documents. Si le corps doit être transporté dans une autre Région, la taxe peut même être exorbitante.

Een begrafenisondernemer in het Brussels Gewest moet drie verschillende documenten voorleggen voordat een lichaam van een overledene wordt vrijgegeven. Die documenten worden door de gemeenten verstrekt, maar pas nadat de bijbehorende gemeentebelasting is betaald. Die gemeentebelasting verschilt sterk van gemeente tot gemeente. In Jette bedraagt ze 228 euro, in Evere 'slechts' 55 euro. Ik zet het woord 'slechts' tussen aanhalingstekens, want het is op zich al vreemd dat je belasting moet betalen als een familielid sterft.

Ces taxes semblent dater d'un autre temps, celui où les communes organisaient encore elles-mêmes les obsèques et les transports funéraires.

Ook de tijd die verstrijkt tussen de aanvraag en uitreiking van de documenten verschilt sterk. Verscheidene begrafenisondernemers hebben zich daar al kritisch over uitgelaten, allicht na bedenkingen van families die ze begeleidden. Volgens hen dateert de belasting nog uit de tijd waarin gemeenten uitvaarten zelf moesten organiseren en lijkwagens en -draggers ter beschikking moesten stellen. De belasting is met andere woorden niet meer van deze tijd.

Quel est le point de vue du gouvernement sur ces montants et délais très variables ?

Enkele maanden geleden kwam het probleem aan bod in het Radio 2-programma De Inspecteur, waar iemand getuigde over een sterfgeval in Brussel, waarbij het lichaam naar Vlaanderen moest worden overgebracht. Ook daar kwam heel wat administratieve rompslomp en een stevig prijskaartje bij kijken. Ik betwijfel dat die familie de laconieke reactie die ze van u of van uw kabinet per e-mail ontving op prijs stelde, want u verwees koudweg naar de fiscale autonomie van de gemeenten. Dat kan anders en beter.

1113 *Existe-t-il une forme de contrôle ou de collaboration avec les communes pour s'assurer que le montant réclamé est proportionnel aux services fournis ?*

Wat is het regeringsstandpunt over de erg uiteenlopende bedragen die gemeenten vragen en de uitreikingstermijnen van de documenten, zeker als het lichaam naar een ander gewest moet worden overgebracht?

Is er een vorm van controle of samenwerking met de gemeenten om na te gaan of het gevraagde bedrag in verhouding staat tot de geleverde diensten?

La Région pourrait-elle fixer un délai maximal dans lequel les documents doivent être établis par la commune ?

Dispose-t-on du montant des recettes tirées par chaque commune des taxes sur les funérailles et sépultures ? Y a-t-il de grandes différences entre elles ?

Vous concertez-vous avec les communes et le secteur des pompes funèbres sur cette question ? Une simplification, une harmonisation ou une suppression de ces taxes est-elle envisagée ?

¹¹¹⁵ **M. Bernard Clerfayt, ministre** (en néerlandais).- *Votre question porte sur l'opportunité des divers impôts et frais administratifs appliqués par les communes. Or, en tant que ministre, je ne peux que m'exprimer sur leur légalité. Les communes jugent librement des impôts qu'elles prélèvent. La Région n'intervient qu'en cas de différences excessives en la matière.*

La nouvelle loi communale les oblige à publier les règlements sur leur site et à en informer l'autorité de tutelle. Les statistiques établies par cette dernière révèlent que les tarifs appliqués respectent l'esprit de l'ordonnance.

Il ne relève pas davantage des compétences de la Région d'obliger les communes à annoncer un délai maximum pour la délivrance d'attestations dans leur règlement.

Kunt u meer uitleg geven over de administratieve termijnen? Als een arts het overlijden vaststelt, lijkt het me vrij eenvoudig om een document uit te reiken, maar blijkbaar verloopt dat niet in elke gemeente even vlot. Hebt u al onderzocht of het gewest een maximumtermijn kan invoeren?

Weet u hoeveel inkomsten de gemeenten uit de belasting na overlijden halen? Zijn er grote verschillen tussen de gemeenten onderling?

Voert u over deze kwestie overleg met de gemeenten en de begrafenissector? Volgens mij liggen de bedragen van deze gemeentebelasting te hoog en zou het beter zijn om ze af te schaffen, of op zijn minst te vereenvoudigen of te harmoniseren.

In een vroeger debat over het overlijden van kinderen tijdens of net na de zwangerschap, kondigde u aan dat u de kwestie zou bespreken tijdens de Conferentie van Burgemeesters. U beseft immers dat de zaak enigszins problematisch is.

De heer Bernard Clerfayt, minister.- Gemeenten beslissen zelf welke belastingen ze heffen. Dat behoort tot de gemeentelijke autonomie. Het gewest kan er alleen maar op toezien dat er geen buitensporige verschillen bestaan tussen de gemeenten met betrekking tot belastingen of retributies die verband houden met eenzelfde onderwerp.

Ook het bevorderen van de transparantie over de uiteenlopende gemeentelijke belastingen en administratieve kosten, is een taak van de gemeenten. Zij staan immers het dichtst bij hun inwoners en dienen hen zo goed mogelijk te informeren. De Nieuwe Gemeentewet verplicht gemeenten in elk geval om de reglementen bekend te maken op hun website. De gemeentelijke reglementen over de belastingen en retributies worden ook overgemaakt aan de toezichthoudende overheid in het kader van het algemeen toezicht, zoals bepaald in de desbetreffende ordonnantie. Er worden overzichten en statistieken opgesteld over de verschillende tarieven en bedragen. Uit het toezicht blijkt dat die geheel in de lijn liggen van de ordonnantie. Het gewest heeft dus geen onregelmatigheden vastgesteld.

Uw vragen hebben betrekking op de gepastheid van die bedragen en niet op hun wettelijkheid, terwijl ik mij als minister alleen kan uitspreken over de wettelijkheid. De rest maakt deel uit van de gemeentelijke autonomie.

Het gewest heeft ook niet de bevoegdheid om gemeenten te verplichten een algemene maximumtermijn voor het verstrekken van documenten op te nemen in hun reglement. Ook op dat vlak is het gewestelijke toezicht beperkt tot de wettelijkheid en het algemeen belang. Bovendien lijkt het mij niet relevant om een maximumtermijn te vermelden, aangezien gemeenten over het algemeen hun uiterste best doen om dergelijke documenten zo snel mogelijk af te geven.

¹¹¹⁷ *Les données de 2019 et 2020 sur les rétributions diverses figurent dans un document que je mettrai à la disposition de la commission. Les documents de l'état civil relèvent, quant à eux, de la compétence du gouvernement fédéral.*

De rekeningen van 2021 zijn nog niet allemaal bezorgd aan de administratie. Zodra ik over die cijfers beschik, zal ik ze u doorsturen.

De gegevens van 2019 en 2020 over de diverse retributies, gaande van het begrafenistransport en het verblijf in een mortuarium tot de retributies voor diverse diensten met betrekking tot de begraafplaats, staan in een document dat ik ter beschikking van de commissie zal stellen. De administratie heeft echter geen gegevens met betrekking tot documenten van de burgerlijke stand. Die vallen onder de bevoegdheid van de federale overheid.

Over de verschillen tussen de Brusselse gemeenten op het gebied van de belastingen en retributies in het kader van een overlijden werd geen overleg gepleegd met de gemeenten of begrafenissector. De cel Begraafplaatsen en Lijkbezorging van de gewestelijke administratie zou niettemin een overzicht van die belastingen kunnen opstellen om uiteindelijk aan de gemeenten een handleiding te kunnen voorstellen, waarin de gewenste fiscale koers wordt uiteengezet.

¹¹¹⁹ **Mme Bianca Debaets (cd&v)** (en néerlandais).- *Vous dites que vous ne pouvez agir qu'en cas de différences excessives entre les communes, mais une telle vision est sujette à interprétation.*

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v).- U zegt dat u enkel kunt optreden als er excessieve verschillen tussen gemeenten zijn. Een dergelijke visie is echter voor interpretatie vatbaar. Het verschil tussen 55 euro in de ene en 238 euro in de andere gemeente is in de ogen van de getroffen families ongetwijfeld excessief en een voldoende reden opdat u de zaak met de gemeenten zou bespreken.

Over de uitreikingstermijn van de documenten zegt u dat elke gemeente haar best doet. Dat wil ik graag geloven, maar ook dat is weer een subjectieve interpretatie. Als een burger bij de stad Brussel een bouw aanvraag indient en een jaar op de vergunning moet wachten, vindt de stad Brussel waarschijnlijk ook dat ze haar best doet, terwijl je in Vlaamse of Waalse gemeenten slechts twee tot drie maanden op een bouwvergunning hoeft te wachten. Kunt u dus toch eens met de gemeenten bekijken hoe de uitreikingstermijn beter kan?

Toen we de uitbreiding van het rouwverlof bespraken voor ouders die een kind hebben verloren, zei de minister-president dat hij de kwestie van de gemeentebelasting zou bespreken op de Conferentie van Burgemeesters. Als ik u goed begrijp, is dat nog niet gebeurd. Ik zal hem daar dan ook aan herinneren. De minister-president is er in ieder geval van overtuigd dat de situatie voor verbetering vatbaar is.

De heer Bernard Clerfayt, minister (in het Frans).- *Het lichaam mag vervoerd worden wanneer de dokter die het overlijden heeft vastgesteld, bevestigt dat het een natuurlijk overlijden betreft en dat het vervoer geen risico vormt voor de volksgezondheid. Begravenisondernemers klagen weleens dat de gemeenten de lichamen niet vrijgeven, maar die mogen dat gewoonweg niet doen.*

Sur la question de la délivrance des documents, vous dites que chaque commune fait de son mieux mais, là encore, il s'agit d'une interprétation subjective. Pourriez-vous vous concerter avec les communes sur les moyens de raccourcir la période de délivrance des documents ?

Lorsque nous avons discuté de l'extension du congé de deuil pour les parents ayant perdu un enfant, le ministre-président a déclaré qu'il aborderait la question des taxes communales lors de la conférence des bourgmestres. Si je vous ai bien compris, cela n'a pas encore été fait.

¹¹²³ **M. Bernard Clerfayt, ministre**.- Je vais donner quelques éléments de réponse aux questions formulées par M. Coomans de Brachène, qui est aujourd'hui absent pour cause de maladie.

L'article 16 de l'ordonnance précise expressément que le transport du corps est autorisé dès le moment où le médecin qui a constaté le décès a établi que la mort est bien naturelle et que le transport ne représente aucun risque pour la santé publique. Souvent, le secteur des pompes funèbres se plaint du fait que les communes retiennent le corps, je rappelle que l'ordonnance

précise qu'elles ne peuvent le faire. Le transport du corps n'est pas conditionné par la déclaration de décès à la commune ni le paiement des frais, il est important de le rappeler.

1125 *(poursuivant en néerlandais)*

Enfin, la conférence des bourgmestres est une institution indépendante. Le gouvernement n'y a aucun pouvoir de décision.

1127 **Mme Bianca Debaets (cd&v)** *(en néerlandais)*.- *Malheureusement, la Région manque de moyens pour imposer le respect de certaines règles aux communes.*

- L'incident est clos.

1131 **QUESTION ORALE DE MME BIANCA DEBAETS**

1131 **à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,**

1131 **concernant les projets de fusions volontaires entre communes et la place accordée à ce dossier dans le cadre des états généraux prévus.**

1133 **Mme Bianca Debaets (cd&v)** *(en néerlandais)*.- *Des fusions volontaires entre communes constitueraient sans doute la solution à de nombreux problèmes à Bruxelles.*

La Flandre encourage financièrement ces fusions par une reprise de dettes des entités de 500 euros par habitant, avec un maximum de 20 millions d'euros par entité fusionnée. L'agence flamande de l'administration intérieure accompagne en outre les communes lors du processus de fusion.

En avril, vous aviez répondu à une question écrite de M. Dönmez qu'en Région bruxelloise, aucun cadre légal suffisant ne règle la situation de fusion de communes. Vous aviez précisé que vous aviez demandé en novembre 2020 d'examiner l'impact théorique d'une mesure incitative de réduction de dette. À Bruxelles, comme en Flandre et en Wallonie, des communes sont certainement intéressées par une fusion sur une base volontaire, pour autant qu'un cadre légal et des incitants financiers existent.

(verder in het Nederlands)

U had het ook even over de uitreikingstermijn van bouwvergunningen. Welnu, onze ordonnanties bevatten een verplichte termijn voor de gemeenten, maar dat betekent niet dat alle gemeenten zich daaraan houden. Het is een kwestie van organisatie. Het is aan de gemeenteraad om na te gaan of de regels worden nageleefd.

De Conferentie van Burgemeesters is een onafhankelijke instelling. De regering wordt soms uitgenodigd voor een debat, maar ze heeft geen beslissingsmacht.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v).- Het probleem is dat het gewest over weinig middelen beschikt om de gemeenten te verplichten bepaalde regels na te leven. Daar is echter wel een oplossing voor te vinden, en die zal aan bod komen in mijn volgende vraag.

- Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW BIANCA DEBAETS

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende de plannen die voorzien worden voor vrijwillige fusies tussen gemeenten en de plaats die dit dossier krijgt binnen de voorziene staten-generaal.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v).- Vrijwillige fusies tussen gemeenten zijn wellicht een deel van de oplossing voor veel problemen in Brussel.

In de vaderlandse geschiedenis hebben zich al meerdere fusiegolven afgespeeld. Ik zal ze niet allemaal opsommen, want u kent ze ook. De eerste vond plaats in de jaren zeventig, toen het aantal gemeenten verminderde van 2.359 tot 596.

In Vlaanderen werd een regeling inzake financiële schuldovername uitgewerkt om vrijwillige fusies te stimuleren. Daarbij worden voor nieuwe fusiegemeenten tot 500 euro schulden per inwoner overgenomen, weliswaar met een maximum van 20 miljoen euro. Dat is heel interessant om schaalvergroting te stimuleren. Naast dat financiële ondersteuningspakket zal het Agentschap Binnenlands Bestuur die steden en gemeenten ook ondersteunen met een fusiebegeleidingsteam, een draaiboek enzovoort.

¹¹³⁵ *Des communes vous ont-elles contacté à ce propos ? Quel soutien, financier ou autre, pourriez-vous leur apporter ?*

Avez-vous demandé d'examiner comment un cadre légal pourrait être fixé ? En avez-vous parlé avec le ministre des Finances ?

D'autres manières de générer des économies d'échelle, d'optimiser l'utilisation des moyens et de réduire les coûts ont-elles été étudiées et simulées ? Ce point est-il à l'agenda des états généraux ? La fusion de certaines communes était un objectif du groupe one.brussels-Vooruit pour cette législature, mais il ne reste qu'un an et demi pour l'atteindre. Cela me semble impossible.

Êtes-vous en contact avec les autres Régions, afin de voir comment elles s'y sont prises ?

¹¹³⁷ **M. Bernard Clerfayt, ministre** (en néerlandais).- *Ni l'administration ni moi-même n'avons discuté de plans de fusion avec les communes ou reçu de demandes de leur part à ce sujet. À ce jour, la Région ne prévoit pas d'aide financière pour de telles fusions.*

J'ai demandé à l'administration de réaliser une analyse comparative du cadre légal en la matière dans les trois Régions. Il en ressort que la législation bruxelloise reste limitée à l'article 273 de la nouvelle loi communale. Elle est trop restreinte pour régler une fusion entre communes. Les législations flamande et wallonne, plus étendues, pourraient servir de cadre de référence à une législation bruxelloise à part entière à l'avenir.

In april antwoordde u op een schriftelijke vraag van de heer Dönmez over een simulatie van de fusie van de Brusselse gemeenten dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarvoor geen toereikend wetgevend kader heeft. U preciseerde dat u in november 2020 al de opdracht gegeven hebt om de theoretische impact van schuldverminderingstimulansen te onderzoeken. In die zin is er al een basis gelegd om een kader te creëren. Er is weinig animo voor een opgelegde fusie van de Brusselse gemeenten, maar dat neemt niet weg dat er in Brussel, net zoals in Vlaanderen en Wallonië, gemeenten geïnteresseerd zijn in een fusie op vrijwillige basis als er een goed wetgevend kader en een financieel stimulansenpakket is.

Werd de regering of de administratie al gepolst door gemeenten over zulke plannen? Kunt u daar toelichting bij geven? Welke financiële of andere steun is er mogelijk voor vrijwillige fusiegesprekken?

Hebt u de opdracht gegeven om te onderzoeken op welke manier een wetgevend kader tot stand kan komen? In april laatstleden gaf u in een schriftelijk antwoord immers aan dat er geen wetgevend kader bestaat voor deze fusies. Beweegt er iets op dat vlak? Hoe ziet u dat? Hebt u de kwestie al besproken met de minister van Financiën?

Werden er andere manieren onderzocht en gesimuleerd om schaalvoordelen te generen, middelen optimaal te benutten en kosten te verminderen? Staat dit punt op de agenda van de staten-generaal? Die komt er uiteindelijk omdat een regeringspartij, namelijk one.brussels-Vooruit, zich sterk had gemaakt om tijdens deze regeerperiode gemeenten te fuseren. We zijn nu nog anderhalf jaar verwijderd van de volgende verkiezingen, het lijkt mij onwaarschijnlijk dat dat nog gebeurt. Als one.brussels-Vooruit echter niet met de billen bloot de verkiezingsperiode wil ingaan, zal er toch iets moeten gebeuren op dat vlak.

Hebt u al contact gehad met vertegenwoordigers van de andere gewesten om te bekijken hoe zij het hebben aangepakt? In Vlaanderen bestaan er immers meerdere voorbeelden van zulke fusies in verschillende provincies. Ook in Wallonië vonden er vrijwillige fusies tussen gemeenten plaats.

De heer Bernard Clerfayt, minister.- De administratie noch ikzelf hebben fusieplannen met de gemeenten besproken. Tot op heden voorziet het gewest immers niet in financiële steun voor zulke fusies. Het biedt de gemeenten uiteraard wel, zoals in alle andere materies, juridisch advies. Over mogelijke fusies hebben we van de gemeenten echter geen vragen gekregen.

Ik heb de administratie de opdracht gegeven een vergelijkende analyse te maken van het wetgevend kader inzake gemeentefusies in de drie gewesten. Daaruit blijkt dat de Brusselse wetgeving beperkt blijft tot artikel 273 van de Nieuwe Gemeentewet. Ze is te beperkt om een fusie tussen Brusselse gemeenten te regelen. Mocht zo'n fusie alsnog plaatshebben, dan zou die wel degelijk binnen dit beperkte wettelijke kader moeten gebeuren. Het Vlaamse en het Waalse kader zijn uitgebreider en zijn onderling vergelijkbaar. Ze zouden als referentiekader

1139 **Mme Bianca Debaets (cd&v)** (en néerlandais).- *Que dit précisément cet article 273 ?*

1141 **M. Bernard Clerfayt, ministre** (en néerlandais).- *Je ne le connais pas par cœur.*

1145 *Quoi qu'il en soit, une fusion des communes à Bruxelles requiert une adaptation du cadre légal. Par ailleurs, en vertu de l'article 273, les fusions de communes doivent se faire sur une base volontaire, mais aucune demande en ce sens n'a été formulée jusqu'à présent à Bruxelles.*

En Région bruxelloise, toutes les communes comptent plus de 20.000 habitants tandis que, dans les autres Régions, les fusions se font entre de très petites communes, qui réalisent ainsi des économies d'échelle.

1147 *Enfin, je précise que la fusion de communes ne figure pas dans l'accord du gouvernement mais les citoyens pourront présenter leurs idées et projets lors des prochains états généraux.*

1149 **M. le président.**- L'article 273 de la nouvelle loi communale est libellé comme suit : « Lorsqu'une commune ou une fraction de commune aura été déclarée réunie à une autre commune, on procédera, quant aux intérêts communs, d'après les dispositions de l'article 272. Si l'adjonction de cette commune ou fraction de commune nécessite une augmentation du nombre de conseillers communaux de la commune à laquelle elle est réunie, il sera procédé comme au même article ».

L'article 272, quant à lui, dispose ce qui suit : « Lorsqu'une fraction de commune aura été érigée en commune, un arrêté [du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale (Ord. 17.7.2003, M.B. 7.10.2003)] ordonnera une convocation immédiate des électeurs de la fraction qui se sépare, réglera tout ce qui est relatif à la première élection, et fixera la date du premier

kunnen dienen als het gewest in de toekomst een volwaardige wetgeving inzake fusies van gemeenten zou willen opstellen.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v).- Wat staat er precies in artikel 273? Ik ken niet alle artikels van de Nieuwe Gemeentewet uit mijn hoofd.

De heer Bernard Clerfayt, minister.- Ik ken dat artikel ook niet uit mijn hoofd, maar het wettelijk kader is beperkt.

Vlaanderen en Wallonië hebben recent hun wettelijk kader aangepast en financiële stimulansen ingevoerd om gemeenten tot fusies te bewegen. Om dat in Brussel mogelijk te maken, moeten we het wettelijk kader aanpassen.

Uit artikel 273 van de Nieuwe Gemeentewet blijkt dat gemeentefusies tot dusver vrijwillig moeten gebeuren. Ik zou dus wachten tot gemeenten verzoeken om te fuseren. Tot nu toe blijven zulke vragen uit. Voorlopig is het dus een theoretische discussie.

De situatie in het Brussels Gewest is helemaal anders dan die in Vlaanderen en Wallonië. In het Brussels Gewest tellen alle gemeenten meer dan 20.000 inwoners, waardoor zelfs de dunst bevolkte gemeenten een zekere omvang hebben.

In de andere gewesten zijn er veel kleine en zeer kleine gemeenten met minder dan 20.000 of zelfs minder dan 10.000 inwoners. De fusies in Vlaanderen en Wallonië gebeuren telkens tussen zeer kleine gemeenten die daar schaalvoordeel bij halen.

In het geval van Bastenaken komt de vraag om te fuseren van de kleinere gemeenten rondom Bastenaken, niet van Bastenaken zelf. Die gemeenten merken dat ze te klein zijn om schaalvoordeel te halen. Grote gemeenten gaan nooit een fusie met elkaar aan. Het gaat telkens om kleine gemeenten die het moeilijk hebben om hun opdracht te vervullen.

Aangezien de fusie van gemeenten niet in het regeerakkoord is opgenomen, heeft de regering dat onderwerp niet besproken. In het kader van de komende staten-generaal kunnen de burgers evenwel hun ideeën en projecten voorleggen.

De voorzitter.- In artikel 273 van de Nieuwe Gemeentewet staat: "Wanneer een gemeente of een deel van een gemeente met een andere gemeente verenigd wordt verklaard, wordt, wat de gemeenschappelijke belangen betreft, gehandeld volgens de bepaling van artikel 272. Heeft de toevoeging van die gemeente of van dat gedeelte van een gemeente ten gevolge dat het aantal raadsleden moet worden vermeerderd in de gemeente waarmee zij wordt verenigd, dan wordt gehandeld zoals in hetzelfde artikel is bepaald."

In artikel 272 staat: "Wanneer een gedeelte van een gemeente als afzonderlijke gemeente wordt opgericht, gelast een besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering dat de kiezers uit het afgescheiden gedeelte dadelijk worden bijeengeroepen; het regelt alles wat de eerste verkiezing betreft en bepaalt de datum

renouvellement en concordance avec les renouvellements ordinaires prescrits par la loi électorale communale ». Dans ce cas, des élections du conseil communal doivent se tenir.

« Les conseils communaux règlent, de commun accord, le partage des biens communaux entre les habitants des territoires séparés, en prenant pour base le nombre des feux, c'est-à-dire des chefs de famille ayant domicile dans ces territoires. Ils règlent également ce qui concerne les dettes et les archives.

En cas de dissentiment entre les conseils communaux, le différend est tranché par le Conseil d'État.

S'il s'élève des contestations relatives aux droits résultant de titres ou de possession, les communes seront renvoyées devant les tribunaux ».

Les articles 272 et 273 régissent les modalités d'une fusion. Il existe donc bel et bien une possibilité à cet égard.

¹¹⁵¹ **Mme Bianca Debaets (cd&v)** (en néerlandais).- *Vous vous retranchez derrière le fait que l'initiative doit émaner des communes. Certes, mais la Flandre et la Wallonie ont mis sur pied un cadre légal, des incitants financiers et un accompagnement. Des éléments qui encouragent les communes à franchir le pas.*

Il semble donc, qu'à l'exception du gouvernement bruxellois, nous soyons tous d'accord pour dire que la gestion de Bruxelles pourrait être plus efficace, moins chaotique et plus uniforme d'une commune à l'autre et que, dès lors, les fusions volontaires devraient être encouragées.

Si une fusion des communes n'est pas à l'ordre du jour des états-généraux, de quoi y discutera-t-on ?

- *L'incident est clos.*

van de eerste vernieuwing in overeenstemming met de gewone vernieuwingen voorgeschreven door de gemeentekieswet." In dat geval zouden er dus gemeenteraadsverkiezingen moeten worden gehouden.

"De gemeenteraden regelen in onderlinge overeenstemming de verdeling van de gemeentegoederen over de inwoners van de gescheiden grondgebieden op de grondslag van het aantal haardsteden, dat is het aantal gezinshoofden die hun woonplaats hebben binnen ieder grondgebied. Zij regelen eveneens alles wat de schulden en het archief aangaat.

Bij onenigheid tussen de gemeenteraden wordt het geschil door de Raad van State beslecht.

Indien er geschillen ontstaan omtrent de rechten die voortvloeien uit titels of bezit, worden de gemeenten naar de rechtbanken verwezen."

Artikelen 272 en 273 regelen dus hoe een fusie kan worden bewerkstelligd. De mogelijkheid bestaat wel degelijk.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v).- Uw antwoord ligt volledig in de lijn der verwachting. Ik had zelfs in mijn stoutste dromen niet gehoopt dat u werk wilt maken van een efficiënter bestuurd Brussel. Dat zou te mooi zijn.

U zegt dat het Brussels Gewest zelf niets onderneemt, omdat het initiatief van de gemeenten moet komen. Dat is wettelijk zo geregeld, ook in Vlaanderen. Het grote verschil is echter dat Vlaanderen en Wallonië een wettelijk kader hebben uitgewerkt, waardoor gemeenten die willen fuseren, financiële stimuli en begeleiding krijgen. Ik denk dat vooral de financiële stimuli gemeenten over de streep halen.

Afgezien van schaalvoordelen zijn er nog een heleboel argumenten om in Brussel vrijwillige gemeentefusies te stimuleren. Behalve de Brusselse regering zijn we het er allemaal over eens dat Brussel efficiënter, uniformer, minder chaotisch en beter ten dienste van de burger kan worden bestuurd. Het voorbeeld van tien minuten geleden, over hoe lastig en complex de administratieve behandeling van een overlijden kan zijn, toont duidelijk aan hoe groot de verschillen tussen de gemeenten zijn.

U zegt dat de fusie niet ter sprake komt tijdens de staten-generaal. Dat is allemaal goed en wel, maar ik vraag me samen met een aantal collega's stilaan af wat daar dan wel wordt besproken. Het dreigt stilaan een maat voor niets te worden, terwijl er hooggespannen verwachtingen waren.

Ik begrijp wel dat een gemeentefusie er niet meteen in zat, maar ik hoopte ten minste op een efficiënter bestuursmodel voor Brussel. Het is onduidelijk wat tijdens de staten-generaal besproken zal worden. Wat er uiteindelijk zal veranderen, wordt vermoedelijk een mager beestje.

- *Het incident is gesloten.*

1155 **INTERPELLATION DE M. MATHIAS VANDEN BORRE**

1155 à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

1155 concernant la précarité des finances communales à Bruxelles.

1157 **M. Mathias Vanden Borre (N-VA)** (en néerlandais).- *Le sujet de ma question s'inscrit parfaitement dans le débat sur la fusion des communes, que la Région flamande plébiscite et qui se justifierait aussi en Région bruxelloise.*

Le dernier rapport annuel de Belfius, principal bailleur de fonds des pouvoirs locaux et de la Région, indique une détérioration de la situation financière des communes bruxelloises due à une forte inflation, qui entraîne une hausse importante des coûts salariaux, des factures d'énergie élevées et des prix exorbitants des matériaux de construction.

1159 *Les communes risquent de devoir réduire certains investissements, ce qui est problématique. En effet, elles ont déjà perdu beaucoup de temps cette année. Seules trois d'entre elles ont approuvé un budget dans les temps.*

INTERPELLATIE VAN DE HEER MATHIAS VANDEN BORRE

tot de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

betreffende de precaire toestand van de Brusselse gemeentefinanciën.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).- Het onderwerp van mijn vraag sluit naadloos aan bij het debat over de fusies tussen gemeenten. Het Vlaams Gewest moedigt gemeenten aan om te fuseren. Hun toenemende verplichtingen verhogen immers de financiële druk. In het Brussels Gewest is dat niet anders. Dat was trouwens al zo voor de coronacrisis en de energiecrisis. De financiële situatie van de Brusselse gemeenten gaat dan ook jaarlijks achteruit en de toekomst ziet er niet rooskleurig uit.

Het ziet er naar uit dat de gemeenten enkele jaren zwarte sneeuw zullen zien. Dat blijkt uit het jaarlijks overzicht van de gemeentefinanciën van Belfius, de belangrijkste financier van de lokale besturen en van het gewest. Belfius heeft overigens laten weten dat het zich ernstige zorgen maakt over de financiële toestand van het Brussels Gewest. Die staat natuurlijk niet volledig los van de financiële toestand van de gemeenten.

De oorzaken zijn de hoge inflatie, waardoor de loonkosten fors oplopen, de hoge energiefacturen en het feit dat de prijzen van bouwmaterialen door het dak gaan. Dit jaar zullen de loonkosten van de Brusselse gemeenten met 10,6% stijgen. Dat komt al gauw neer op bijkomende uitgaven van 45 miljoen euro. Aangezien de personeelskosten van de politiezones voor meer dan 90% deel uitmaken van de exploitatie-uitgaven, zullen ook de werkingsdotaties aan die besturen zwaarder wegen op de gemeentefinanciën. Daarvoor zullen de gemeenten ongeveer 35 miljoen euro extra moeten neertellen.

Daarnaast verwacht Belfius dat de energie-uitgaven van de Brusselse gemeenten met 12,5 miljoen euro zullen stijgen.

Ook de bouwkosten worden een zware dobber. Zo zijn de referentieprijzen voor openbare werken het voorbije jaar met maar liefst 25% gestegen. De lokale overheden zullen de komende jaren wellicht enkele investeringsprojecten moeten uitstellen om met een ongewijzigd budget de duurder geworden werven te kunnen afronden.

Het is uitermate problematisch dat investeringen dreigen te worden teruggeschroefd, want er is dit jaar al veel tijd verloren. Zo is er in vijf van de negentien gemeenten nog altijd geen begroting voor het jaar 2022 goedgekeurd door de gemeenteraad of de toezichhoudende overheid, waardoor die gemeenten geen nieuw beleid kunnen voeren of nieuwe investeringen doen. Slechts drie gemeenten waren op tijd met hun begroting. Dat is financieel wanbeheer. Ook in Brussel-Stad, waar ik zelf in de gemeenteraad zit, is het financiële beheer nooit eerder zo in

¹¹⁶¹ *Quelques jours après la publication de l'étude Belfius, vous avez annoncé que vous ne resteriez probablement pas en poste comme ministre des Pouvoirs locaux jusqu'aux prochaines élections. Il semble que vous cherchiez refuge dans votre commune de Schaerbeek parce que vous n'êtes plus à la hauteur des défis.*

Ou peut-être devez-vous mettre de toute urgence de l'ordre dans votre commune, car la situation financière n'y est pas rose non plus.

La plupart des communes sont lourdement endettées, à l'exception d'Auderghem et Uccle qui ont présenté des plans triennaux équilibrés pour 2022 et 2023.

La Région ne peut pas continuer à gaspiller de l'argent en faveur de communes financièrement exsangues, puisqu'elle est elle-même pratiquement en faillite.

Aucune réforme réelle n'est prévue. Cela fait des années que l'on parle d'états généraux des communes. Il apparaît clairement déjà que ce projet, dont la définition reste vague, est voué à l'échec.

¹¹⁶³ *Le gouvernement a-t-il conscience du malaise financier et administratif des communes ? Quelles mesures prenez-vous pour éviter de nouvelles dérives ?*

¹¹⁶⁵ **M. Bernard Clerfayt, ministre (en néerlandais).** *Le gouvernement est conscient de la situation financière complexe de plusieurs communes. Elles sont les institutions publiques le plus souvent contrôlées et doivent présenter un budget en équilibre, qui est analysé à la loupe par une autorité de contrôle.*

À la suite de l'élaboration des plans budgétaires 2022-2024, la plupart des communes ont pris des mesures pour équilibrer ou rééquilibrer leur budget sur une période de trois ans. C'est notamment le cas pour celles qui ont un engagement contractuel avec le Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales.

het honderd gelopen: de begroting wordt pas maanden na datum goedgekeurd, met alle gevolgen van dien voor de investeringen.

Enkele dagen na de publicatie van de studie van Belfius kondigde u aan dat u waarschijnlijk niet als minister van Plaatselijke Besturen zou aanblijven tot aan de volgende verkiezingen. Het lijkt erop dat u uw heil zoekt in een vlucht naar uw gemeente Schaerbeek, omdat u de uitdagingen niet meer aankunt.

Of misschien moet u dringend orde op zaken stellen in uw gemeente, want ook daar is het financiële plaatje niet rooskleurig. Al zeker twintig jaar lang hangt de gemeente Schaerbeek aan het gewestelijk infuus en is ze een van de tien gemeenten met een opgelegd saneringsplan. Ook uw gemeentebestuur diende haar begroting laattijdig in.

De meeste gemeenten zitten diep in de schulden. Enkel Oudergem en Ukkel hebben evenwichtige driejaarlijkse begrotingsplannen ingediend voor 2022 en 2023. Koekelberg, Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Pieters-Woluwe verwachten negatieve budgettaire saldi in 2023 en 2024, zodat die gemeenten straks mogelijk ook aan de bedelstaf raken.

Het gewest kan financieel ongezonde gemeenten geen gratis geld blijven toesteken, want het is zelf virtueel failliet. De situatie wordt van langsom erger, maar u noch uw regering bieden antwoorden op de dreigende onbestuurbaarheid van het gewest.

De invoering van een decumul, de opwaardering van het statuut van de gemeentelijke verkozenen en de verlaging van het aantal schepenen zal de Brusselse gemeenten financieel en bestuurlijk niet versterken. Een echte hervorming blijft uit.

Er is al jaren sprake van een staten-generaal, maar we weten nog altijd niet waarover die precies zal gaan, laat staan dat er nog iets beslist zal worden. Het is nu al duidelijk dat het om een doodgeboren kind gaat.

Is de regering zich bewust van de financiële en bestuurlijke malaise bij de gemeenten? Welke maatregelen neemt u om verdere onbestuurbaarheid te voorkomen?

De heer Bernard Clerfayt, minister. De regering is zich bewust van de complexe financiële toestand van meerdere gemeenten. Ik betreur echter dat u de moeilijke financiële situatie van de gemeenten aanhaalt, maar zwijgt over die van andere openbare instellingen in het land. De gemeenten zijn de openbare instellingen die het vaakst worden gecontroleerd. Ze zijn verplicht een begroting in evenwicht voor te leggen aan de gemeenteraad. Er is een toezichhoudende overheid die de gemeentelijke begroting nauwkeurig analyseert voordat ze wordt goedgekeurd. Dat geldt niet voor andere openbare instellingen. Het is in die zin moeilijker om schepenen van Financiën te zijn van een gemeente dan minister van Begroting in een regering.

Naar aanleiding van de uitwerking van de begrotingsplannen voor 2022-24, die in de huidige context bijzonder moeilijk bleek te zijn, hebben de meeste gemeenten maatregelen genomen om

¹¹⁶⁷ *Ce dernier est déjà intervenu en faveur de Berchem-Sainte-Agathe en 2021 et des discussions sont menées avec Evere et Forest en vue d'une éventuelle intervention.*

Toutefois, une commune ne peut atteindre un équilibre structurel que si elle assainit sa situation budgétaire et financière. Elle est donc invitée à présenter un plan financier garantissant le retour à l'équilibre et comprenant une série de mesures. Un inspecteur régional l'accompagne dans cet exercice et contrôle le respect du plan d'assainissement.

Par ailleurs, un groupe de travail a été créé au sein de la conférence des bourgmestres pour trouver des moyens d'améliorer les recettes des communes et de réduire leurs dépenses sans avoir recours à l'intervention régionale.

¹¹⁶⁹ **M. Mathias Vanden Borre (N-VA)** (en néerlandais).- *L'urgence de la situation vous échappe.*

L'absence de budget est dramatique. En outre, la pression financière sur les communes ne cesse d'augmenter. Le contrôle insuffisant par la Région n'est qu'une partie du problème. En effet, une supervision régionale plus stricte existe depuis des années pour dix des dix-neuf communes. Pendant tout ce temps, la Région a dû injecter de l'argent parce qu'elles ne parviennent pas à assainir leurs finances.

En outre, Evere et Forest seront bientôt soumises à un contrôle plus strict. Ce régime de supervision accrue n'est pas la solution.

Vous évoquez un groupe de travail à la conférence des bourgmestres, mais ce n'est pas ce que l'on attend d'un ministre chargé des pouvoirs locaux. La situation exige des réformes financières et institutionnelles plus radicales.

de begroting over de periode van drie jaar in evenwicht te houden of opnieuw in evenwicht te brengen. Dat is in het bijzonder het geval voor de gemeenten die een contractuele verbintenis hebben met het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT).

Zoals u weet, heeft het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën eind 2021 al ingegrepen ten gunste van de gemeente Sint-Agatha-Berchem. Momenteel worden besprekingen gevoerd met twee andere in moeilijkheden verkerende gemeenten, namelijk Evere en Vorst, met het oog op een eventuele tegemoetkoming.

De hulp van het herfinancieringsfonds blijft trouwens niet beperkt tot financiële steun. Bij de ondertekening van een kredietovereenkomst levert het fonds steun om de financiën van de gemeente weer gezond te maken. Die eenmalige interventie is echter niet voldoende om de gemeente in staat te stellen een structureel evenwicht te bereiken. Dat is maar mogelijk als ze haar budgettaire en financiële situatie saneert. De gemeente wordt aldus verzocht een financieel plan voor te leggen dat een terugkeer naar het evenwicht garandeert en een reeks maatregelen omvat. Een gewestelijke inspecteur begeleidt de gemeente bij die oefening en ziet ook toe op de naleving van het saneringsplan.

Voorts heb ik op 15 juni 2022 een vergadering van de Conferentie van Burgemeesters bijgewoond om mogelijkheden te bespreken om de inkomsten van de gemeenten te verbeteren en hun uitgaven te doen dalen zonder dat daarvoor een interventie van het gewest nodig is. Een werkgroep is daar nog mee bezig. We verwachten in de komende weken of maanden voorstellen van de gemeenten.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).- Zoals verwacht, is uw antwoord bijzonder teleurstellend. U lijkt nog steeds de urgentie niet in te zien van de situatie. De gegevens en cijfers die ik heb verzameld, tonen aan dat die dramatisch is.

Alleen al het feit dat er geen begroting is, is dramatisch. Voorts toont Belfius met cijfers aan dat de financiële druk op de gemeenten almaar toeneemt. Volgens u is dat geen probleem omdat de gemeenten voldoende worden gecontroleerd. Ik ben het daar volstrekt niet mee eens. De ontoereikende controle door het gewest is net een deel van het probleem. Er geldt immers al jaren een strengere gewestelijk toezicht voor tien van de negentien gemeenten. Al die tijd moet het gewest die gemeenten elk jaar geld toestoppen, omdat ze hun boekhouding maar niet op orde krijgen. Die bedragen lopen op tot honderden miljoenen euro's en er is geen verbetering in zicht: het wordt alleen maar erger.

Bovendien zullen binnenkort allicht ook Evere en Vorst onder het strengere toezicht vallen, wat het totaal op twaalf van de negentien gemeenten brengt. Volgens u vormt die strengere toezichtregeling de oplossing, terwijl iedereen weet dat dat niet zo is. De omgevingsfactoren worden alleen maar erger en maken ingrijpen almaar noodzakelijker. Toch doet het gewest niets.

¹¹⁷¹ *Le débat sur les états généraux n'a rien donné et vous n'avez annoncé aucune initiative ou mesure législative pour améliorer la situation.*

Dès lors, je déposerai un ordre du jour motivé afin que la question puisse être soulevée en séance plénière, car elle mérite un débat.

(Remarques de M. Talhi)

¹¹⁷⁵ **M. Christophe Magdalijns (DéFI).**- Les partis comme DéFI ou Ecolo sont à l'œuvre dans toutes les communes. C'est donc leur faire un faux procès de ne pas s'intéresser à la question et de ne pas être actifs en la matière.

¹¹⁷⁷ **M. Bernard Clerfayt, ministre** *(en néerlandais).*- *Vous vous plaignez de la situation financière des communes, mais vous ne faites aucune proposition d'amélioration. Faut-il augmenter les impôts ou réduire les dépenses ?*

Je ne pense pas qu'une fusion apportera une solution. En Flandre et en Wallonie, cela n'a pas permis de réaliser de grandes économies d'échelle.

Certes, nous devons trouver une solution. Toutefois, en raison de l'inflation et de la crise énergétique, tous les gouvernements du pays sont dans une situation financière plus difficile que celle des communes. Vous ne pouvez donc pas prétendre que seules celles-ci sont confrontées à des difficultés.

¹¹⁷⁹ **M. Mathias Vanden Borre (N-VA)** *(en néerlandais).*- *Vous me demandez ce que nous ferions. Tout d'abord, il faudrait élaborer un nouveau code des pouvoirs locaux, pour moderniser les réglementations et rendre la comptabilité plus transparente.*

En outre, une fusion des communes, des zones de police et des CPAS permettrait de réaliser d'énormes gains d'efficacité.

U maakt gewag van een werkgroep bij de Conferentie van Burgemeesters. Dat is echt niet het soort maatregel dat je zou verwachten van een minister die bevoegd is voor de plaatselijke besturen. De toestand vereist immers ingrijpendere financiële en institutionele hervormingen.

Het debat over de staten-generaal heeft niets opgeleverd. Met betrekking tot de door u aangekondigde hervorming werden er vier artikeltjes aangenomen, maar voor de rest is er niets veranderd. U hebt geen enkel wetgevend initiatief of maatregel aangekondigd om de situatie te verbeteren.

De cijfers zijn dramatisch. Ik weet niet hoe de gemeenten en het gewest zich uit deze situatie kunnen redden. Daarom zal ik een gemotiveerde motie indienen, zodat de kwestie ook in de plenaire vergadering kan worden aangekaart. De situatie is bijzonder ernstig en verdient een debat. Ik betreur overigens dat geen enkele collega vandaag het woord heeft genomen.

(Opmerkingen van de heer Talhi)

De heer Christophe Magdalijns (DéFI) *(in het Frans).*- *DéFI en Ecolo zijn in alle gemeenten actief. Ze zijn dus zeker met de zaak bezig.*

De heer Bernard Clerfayt, minister.- Veel gemeenten hebben moeilijkheden, maar er zijn ook gemeenten die jaar na jaar een begroting in evenwicht hebben.

U klaagt over de financiële situatie van de gemeenten, maar u doet geen voorstellen ter verbetering. Stelt u een stijging van de belastingen of een vermindering van de uitgaven van de gemeenten voor? Op welk vlak moet er dan worden bespaard?

Ik denk niet dat een fusie van de gemeenten een oplossing zal brengen. In Vlaanderen en Wallonië is gebleken dat er geen groot schaalvoordeel kan worden gerealiseerd met een fusie.

De verhouding van de schulden tot de inkomsten bedraagt 80% voor de negentien gemeenten en 180% voor het Brussels Gewest. Alle regeringen van dit land zitten in een moeilijkere financiële situatie dan de gemeenten. Dat wil niet zeggen dat er geen problemen zijn met de gemeenten. De inflatie en de energiecrisis zetten immers alle openbare financiën van het land onder druk. We moeten dat probleem oplossen, maar u kunt niet beweren dat alleen de gemeenten met moeilijkheden kampen. Alle Belgische overheden hebben het moeilijk.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).- Niet alleen de gemeenten hebben het financieel moeilijk. Zoals ik daarnet al zei, doet het gewest het zo mogelijk nog slechter. In één regeerperiode zal de schuld verdrievoudigen; dat is een ongeziene stijging. Hoewel de oplossing van het gewest zou moeten komen, vrees ik dat het er, gezien de benarde financiële toestand, niet toe in staat is.

Pour parvenir à l'équilibre structurel, nous devons passer au crible toutes les recettes et dépenses, mais ce débat me donne l'impression que ce n'est pas le cas.

U vraagt mij wat wij dan wel zouden doen. Welnu, in de eerste plaats zouden we een nieuw wetboek voor het plaatselijk bestuur opstellen, zoals Vlaanderen gedaan heeft, waarbij de zeer archaïsche regelgeving gemoderniseerd werd en de boekhouding transparanter wordt.

Verder, en daarmee trap ik een open deur in, zou een fusie van gemeenten, politiezones en OCMW's een enorme efficiëntiewinst opleveren. Alleen al de integratie van de OCMW's in de gemeenten zou naar schatting 30 miljoen euro besparingen per regeerperiode opleveren. Een soortgelijke berekening zouden we ook moeten maken voor alle andere administraties die bij een fusie gebaat zijn.

Om grondig aan de weg naar een structureel evenwicht te timmeren, moeten we alle inkomsten en alle uitgaven onder de loep nemen. Uit dit debat houd ik echter de indruk over dat dat niet gebeurt. Ik herhaal dat twaalf van de negentien gemeenten in financiële moeilijkheden zitten, en die situatie verergert alleen maar.

Ordres du jour (Dépôt)

Moties (Indiening)

M. le président.- En conclusion de l'interpellation, M. Mathias Vanden Borre annonce le dépôt d'un ordre du jour motivé conformément à l'article 119.2 du règlement.

De voorzitter.- Naar aanleiding van de interpellatie kondigt de heer Mathias Vanden Borre de indiening van een gemotiveerde motie aan, overeenkomstig artikel 119.2 van het reglement.

Deux ordres du jour ont été déposés :

Twee moties werden ingediend:

- Un ordre du jour motivé a été déposé par M. Mathias Vanden Borre (voir annexe).

- Een gemotiveerde motie werd ingediend door de heer Mathias Vanden Borre (zie bijlage).

- Un ordre du jour motivé pur et simple est proposé par M. Emmanuel De Bock.

- Een eenvoudige motie wordt door de heer Emmanuel De Bock voorgesteld.

QUESTION ORALE DE MME HILDE SABBE

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW HILDE SABBE

à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

concernant une modification de la loi communale visant à régler les éventuels incidents personnels entre échevins.

betreffende een aanpassing van de Gemeentewet met het oog op de regeling van mogelijke persoonlijke incidenten tussen schepenen.

Mme Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit) (en néerlandais).- *Ma question fait suite à un incident survenu entre deux échevins au collège de Schaerbeek, incident qui paralyse depuis lors le fonctionnement du collège.*

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit).- Deze vraag is er gekomen naar aanleiding van een interne kwestie in het schepencollege van Schaarbeek. Zonder in te gaan op de details, komt het erop neer dat de situatie in het schepencollege ten gevolge van incidenten tussen twee schepenen onwerkbaar is geworden.

En cas d'incidents entre agents communaux ou entre un conseiller communal et un échevin, Cohezio, le service externe de protection et de cohésion au travail, peut intervenir. Mais ce n'est pas le cas si l'incident implique deux échevins. La loi

We lazzen in De Standaard dat de burgemeester over weinig middelen beschikt om het probleem aan te pakken. Voor incidenten tussen gemeentemedewerkers of tussen een

communale ne permet pas non plus de voter une motion de méfiance à l'encontre d'un seul échevin.

Êtes-vous au courant de la situation à Schaerbeek ? Confirmez-vous qu'il n'existe aucune procédure formelle en cas d'incident entre deux échevins ? Envisagez-vous d'adapter la nouvelle loi communale en vue de donner aux bourgmestres les moyens d'agir ?

¹¹⁸⁷ **M. Bernard Clerfayt, ministre** (en néerlandais).- *En tant que ministre chargé des Pouvoirs locaux, je ne peux vous communiquer que ce que j'ai lu dans la presse. Sous une autre casquette, je pourrais vous en dire davantage.*

Une échevine a signalé un comportement inapproprié de la part d'un échevin. La bourgmestre a pris des mesures organisationnelles en vertu de son autorité policière. En l'absence d'autres éléments externes - tels qu'un rapport de police - qui pourraient justifier une suspension, le collège, dans le cadre de la législation actuelle, ne peut pas aller plus loin.

Les faits rapportés relevant du champ pénal, d'éventuelles sanctions ne pourraient être que de nature pénale et non pas politique, en l'absence de violation de la nouvelle loi communale. L'enquête judiciaire est en cours.

verkozene en een schepen kan Cohezio, een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, worden ingezet. Bij incidenten tussen twee schepenen is dat niet mogelijk. De Gemeentewet voorziet niet in de mogelijkheid om in dergelijke gevallen over een motie van wantrouwen te stemmen.

Alleen het gewest kan de Nieuwe Gemeentewet aanpassen. Iedereen hoort in veilige omstandigheden te kunnen werken. Het moet mogelijk zijn om op te treden als er problemen zijn.

Bent u op de hoogte van de situatie in Schaarbeek en van het gebrek aan mogelijkheden voor de burgemeester om actie te ondernemen? Klopt het dat er geen geijkte procedure bestaat voor het geval dat er zich incidenten voordoen tussen schepenen? Hebt u plannen om de Nieuwe Gemeentewet aan te passen om te voorzien in een wettelijke procedure voor dergelijke gevallen? Hoe wilt u dat aanpakken?

De heer Bernard Clerfayt, minister.- Als minister belast met Plaatselijke Besturen kan ik u weinig informatie geven, behalve over wat ik in de pers lees.

Voor zover ik weet, heeft een lid van het college van burgemeester en schepenen melding gemaakt van wangedrag door een ander lid van het college. Na die melding heeft de burgemeester organisatorische maatregelen genomen op grond van haar politiemacht binnen het college. Bij gebrek aan andere externe elementen die een schorsing zouden kunnen rechtvaardigen, zoals een politieverslag over gedrag dat de functie onwaardig is, kan het college van burgemeester en schepenen in het kader van de huidige wetgeving verder niet optreden.

Ik preciseer ook dat het collegelid dat de klacht indiende, wil dat de burgemeester maatregelen neemt waarvoor zij wettelijk niet bevoegd is. Het college van burgemeester en de gemeenteraad zijn evenmin bevoegd. Ze kunnen geen maatregelen nemen omdat het risico bestaat dat het vermoeden van onschuld wordt geschonden.

Aangezien de gemelde feiten onder het strafrecht vallen, kunnen eventuele sancties enkel van strafrechtelijke en niet van politieke aard zijn aangezien er geen sprake is van een schending van de Nieuwe Gemeentewet.

Ik wil er nog aan toevoegen dat diegenen die de gerechtelijke en politionele weg kiezen, gerespecteerd moeten worden. Dat geldt zowel met betrekking tot hun getuigenis als inzake hun keuze om die weg te volgen. Het gerechtelijk onderzoek loopt. Ik zal het met aandacht volgen.

Wat uw laatste vraag over de plannen van de regering om de Nieuwe Gemeentewet aan te passen betreft, wijs ik u erop dat het Brussels Parlement de regel hanteert dat parlamentsleden geen vragen mogen stellen over de intenties van de regering. Ik merk overigens op dat we alleen over een melding beschikken.

1189 *Nous ne sommes pour l'instant qu'en présence d'un signalement. Il n'y a aucun élément externe, objectif, qui pourrait justifier une adaptation de la loi communale.*

Er is geen reden om de Nieuwe Gemeentewet aan te passen.

Als we over een extern, objectief element beschikken, zoals een doktersattest, een aangifte bij de politie of een beslissing van het gerecht, kan dat tot andere maatregelen leiden, maar tot nu toe is dat niet het geval.

Mocht zich in het Brussels Parlement iets soortgelijks voordoen, wat zou de voorzitter dan doen? Welke macht moet hij hebben om te beslissen? En wat als een dergelijk incident zich binnen de regering zou voordoen?

De burgemeester heeft een melding ontvangen en er werd een klacht ingediend bij het gerecht. Een gerechtelijk onderzoek heeft nog niet plaatsgevonden. We wachten af voordat we bekijken of we iets kunnen ondernemen.

1191 **Mme Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit)** (en néerlandais).- *Nous devrions nous interroger, nous aussi, sur la marche à suivre si un tel incident survenait au sein du Parlement.*

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit).- Het zou interessant zijn om ook in het parlement een procedure voor soortgelijke problemen uit te werken.

- *L'incident est clos.*

- *Het incident is gesloten.*

1195 **DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. MATHIAS VANDEN BORRE**

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER MATHIAS VANDEN BORRE

1195 **à M. Bernard Clerfayt, ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal,**

aan de heer Bernard Clerfayt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn,

1195 **concernant les projets d'infrastructures sportives communales et supralocales.**

betreffende de projecten inzake gemeentelijke en bovenlokale sportinfrastructuur.

1197 **M. Mathias Vanden Borre (N-VA)** (en néerlandais).- *Ma question concerne des faits de vandalisme et de violence récurrents dans les domaines provinciaux flamands et wallons commis par des jeunes Bruxellois. Ce comportement serait dû entre autres au manque d'installations sportives et récréatives à Bruxelles.*

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).- Ik heb mijn vraag nog voor de zomer ingediend. Ze betreft de aanhoudende berichten over rellen, vandalisme en geweld in Vlaamse en Waalse provinciedomeinen door Brusselse jongeren. Ik verwijs naar incidenten in Gent en Mechelen. Eén van de verklaringen voor dit gedrag zou het gebrek aan sport- en recreatiemogelijkheden zijn, waardoor Brusselse jongeren naar recreatiedomeinen buiten het Brussels Gewest trekken. Helaas veroorzaakt dat allerlei problemen.

Outre la pénurie structurelle de piscines et le manque d'espace, les communes manquent également de ressources. Les piscines coûtent des millions d'euros en frais de construction, de fonctionnement et d'entretien. La situation financière de nombreuses communes rend impossible tout investissement dans les infrastructures sportives. Elles sont donc subventionnées pour leurs infrastructures sportives tant par les Communautés que par la Région.

Ten eerste verwijs ik naar het structurele tekort aan zwembaden en de langdurige sluiting van meerdere zwembaden. Ten tweede is sport een bevoegdheid die bijzonder versnipperd is tussen de gemeenten, de gemeenschappen en het gewest.

1199 *Lors des discussions budgétaires de 2022, la Région a décidé de verser 95 millions d'euros aux communes pour financer des infrastructures sportives ; le Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales interviendra également. Un appel à projets 2022-2025 a été publié pour*

Ten derde heerst er bij de gemeenten naast een gebrek aan ruimte, ook een gebrek aan middelen. Zwembaden kosten miljoenen euro's aan bouwkosten en nog eens miljoenen euro's aan jaarlijkse werkings- en onderhoudskosten. Gezien de energiecrisis stijgen die kosten enorm. De financiële situatie van heel wat gemeenten maakt een investering in sportinfrastructuur niet mogelijk, ondanks bepaalde aankondigingen. Voor hun

financer des infrastructures sportives communales pour un montant total de 50 millions d'euros.

La Région assumera aussi le rôle de facilitateur, l'objectif étant de "soulager financièrement les communes et d'offrir une vision régionale grâce à une politique plus intégrée et plus inclusive pour ces piscines, avec des économies d'échelle et une meilleure utilisation de ce qui existe déjà".

¹²⁰¹ *Je suis bien sûr favorable à cette initiative qui doit cependant encore être mise en application.*

Le budget des plans d'investissements triennaux a-t-il été entièrement attribué ? À quels projets ? Lesquels sont achevés ?

Quels projets sont-ils financés par les 110 millions du Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales ?

L'étude de perspective.brussels relative aux piscines est-elle achevée ? Quelles en sont les principales conclusions et recommandations ?

Où en est la création d'une structure supralocale pour la gestion des piscines publiques ?

¹²⁰³ **M. Hicham Talhi (Ecolo).** - Il y a du génie dans la manière de rédiger les questions et de les amener devant cette commission. Ainsi, les incidents qui se sont produits à l'extérieur de Bruxelles seraient dus au manque de piscines dans notre capitale. Or, aucun investissement n'empêchera jamais les jeunes Bruxellois de se rendre dans d'autres lieux de baignade plus aérés, en Flandre - à Nekkerspoel ou à Huizingen -, ou à Pairi Daiza, etc.

Mon collègue semble relever dans sa première question que les finances communales sont chaotiques à Bruxelles, alors que ce

sportinfrastructuur worden ze dan ook gesubsidieerd door zowel de gemeenschappen als het Brussels Gewest.

Het gewest heeft tijdens de begrotingsbesprekingen voor 2022 beslist om de gemeenten een bedrag van 95 miljoen euro te verstrekken voor de financiering van sportinfrastructuur. Er is een vastleggingskrediet van 45 miljoen euro goedgekeurd voor het driejaarlijkse investeringsplan 2022-2024, en daarnaast zal ook het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds voor de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT) tussenbeide komen. Er werd een projectoproep 2022-2025 gepubliceerd voor de financiering van gemeentelijke sportinfrastructuur voor een totaalbedrag van 50 miljoen euro. In 2020 maakte het BGHGT al eens 60 miljoen euro vrij.

Naast de rol van geldschieter zal het gewest ook de rol van facilitator opnemen: 2 miljoen van de verstrekte 95 miljoen euro zal gebruikt worden om de oprichting van een bovenlokale beheersstructuur voor openbare zwembaden te financieren. Het is de bedoeling "de gemeenten financieel te ontlasten en te zorgen voor een gewestelijke visie door middel van een meer geïntegreerd en inclusief beleid voor deze zwembaden, met schaalvoordelen en een betere benutting van wat reeds bestaat".

Ik sta uiteraard positief tegenover dat initiatief, dat in het regeerakkoord staat. Het moet ook echter nog in de praktijk omgezet worden.

Wat is de stand van zaken betreffende de driejaarlijkse investeringsplannen voor gemeentelijke sportinfrastructuur? Welke projecten worden ondersteund? Welke zijn voltooid? Is de subsidiepot al volledig toegewezen?

Welke projecten worden gefinancierd met de 110 miljoen euro van het BGHGT? Zijn alle middelen reeds besteed? Hoeveel ruimte voor recreatie en sport is er sinds de projectoproep bij gekomen?

U hebt de sportcel van perspective.brussels de opdracht gegeven een studie uit te voeren over de zwembaden. Is die studie afgerond? Wat zijn de voornaamste vaststellingen en aanbevelingen?

Wat is de stand van zaken betreffende de oprichting van een bovenlokale beheersstructuur voor de openbare zwembaden?

De heer Hicham Talhi (Ecolo) (in het Frans). - Volgens mijn collega zouden incidenten die buiten Brussel voorvallen, te wijten zijn aan het gebrek aan zwembaden in de hoofdstad. Geen enkele investering zou jonge Brusselaars echter tegenhouden om andere, ruimere zwemplekken buiten de stad op te zoeken.

Ook de bewering dat de Brusselse gemeenten hun financiën rommelig zouden beheren, klopt niet. Overal worstelen overheden met dezelfde problemen.

De politiezones en gemeenten fuseren om het beleid te vereenvoudigen, zal in de huidige context niet lukken.

n'est pas le cas en Flandre. La situation est cependant la même partout et pour tous les gouvernements.

Notre rôle de commissaires est d'amener des éléments intéressants dans le débat, quitte à ne pas intervenir. Quand des citoyens me demandent pourquoi il y a autant de ministres, je leur réponds qu'en fait, la Flandre ne veut pas d'un gouvernement unitaire en Belgique. Sinon, ce serait simple : on fusionnerait toutes les institutions.

Certains commissaires affirment systématiquement qu'il faudrait fusionner les zones de police, les communes, etc., pour simplifier, alors que nous savons tous parfaitement que, eu égard à la situation institutionnelle, nous n'y parviendrons jamais.

¹²⁰⁵ **M. Bernard Clerfayt, ministre** (en néerlandais).- *Le gouvernement a récemment décidé de publier un appel à projets dans le cadre du plan triennal d'investissement pour les infrastructures sportives 2021-2023.*

Outre ce plan d'investissement, des appels à projets annuels sont dédiés aux infrastructures sportives communales. Dans ce cadre, un budget de près de 1,8 million d'euros en 2020 et de près de 2 millions d'euros en 2021 a été mis à la disposition des communes.

Citons enfin deux appels à projets pour le Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales, pour un budget total de 60 millions d'euros.

¹²⁰⁷ *Le deuxième appel à projets concerne spécifiquement le financement des infrastructures sportives communales et prévoit un budget de 50 millions d'euros.*

Enfin, perspective.brussels finalise l'étude lancée en 2021. La collecte de données auprès des autorités communales a pris plus de temps que prévu, mais le rapport final sera publié prochainement.

L'inventaire des piscines montre que l'offre de piscines publiques est inégalement répartie et sensiblement plus faible dans la partie ouest de la Région bruxelloise. Par ailleurs, il a été très difficile de collecter des informations sur l'utilisation des piscines publiques.

Vlaanderen wil immers geen unitaire federale regering waarbinnen alle instellingen worden samengevoegd.

De heer Bernard Clerfayt, minister.- Op 7 juli besloot de regering een projectoproep te publiceren in het kader van het driejaarlijkse investeringsplan voor sportinfrastructuur 2021-2023, voor een bedrag van 43 miljoen euro. De gemeenten konden hun projecten indienen tot 1 oktober 2022. Daar kan ik op dit moment dus nog niet dieper op ingaan.

Naast dat driejaarlijkse investeringsplan zijn er ook jaarlijkse projectoproepen voor gemeentelijke buurtsportinfrastructuur. In dat kader werd in 2020 een budget van nagenoeg 1,8 miljoen euro en in 2021 een budget van bijna 2 miljoen euro ter beschikking gesteld van de gemeenten. De regering heeft onlangs de selectie van de projecten voor 2022 goedgekeurd en de volgende stappen kunnen dus worden gezet. Dit jaar gaat het om een budget van bijna 2,21 miljoen euro.

Er lopen ook twee projectoproepen voor het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT). De eerste oproep dateert van 25 juni 2020 en betreft projecten in verband met de bevolkingsgroei. Het totale budget bedraagt 60 miljoen euro. Van de 62 projecten die de gemeenten indienden, hebben er dertien betrekking op gemeentelijke sportinfrastructuur. Daarvoor werd al iets meer dan 12 miljoen euro toegekend. Ik zal de lijst van de projecten aan het commissiesecretariaat bezorgen.

De tweede projectoproep, die dateert van 2 september 2021, heeft specifiek betrekking op de financiering van gemeentelijke sportinfrastructuur en voorziet in een budget van 50 miljoen euro. Momenteel informeren we de gemeenten over de projecten die daarvoor in aanmerking komen. In dit stadium zijn er nog geen leningen verstrekt. Ik zal u een lijst bezorgen van de projecten die in aanmerking komen en een overzicht van de aandelen van de gemeenten.

Tot slot legt perspective.brussels momenteel de laatste hand aan de studie die in 2021 van start is gegaan. Het verzamelen van gegevens bij de gemeentelijke autoriteiten duurde langer dan verwacht. Het eindverslag zal binnenkort worden gepubliceerd. Ik kan u evenwel al de eerste resultaten meedelen.

Zo blijkt uit het overzicht van de zwembaden in het Brussels Gewest dat het aanbod van openbare zwembaden onevenwichtig

¹²⁰⁹ *L'étude comprend une analyse comparative de la gestion communale, intercommunale, régionale et supracommunale, ainsi qu'un aperçu des points forts et points faibles de chaque niveau.*

Les demandes de soutien régional émanent principalement des gestionnaires communaux et peuvent inclure divers éléments.

J'ai rencontré les bourgmestres récemment. Ils sont prêts à coopérer pour réduire les coûts et améliorer les services aux citoyens. La mise en place de la nouvelle structure de gestion est encore en discussion. Dans un premier temps, nous collectons des informations sur les coûts, le personnel et les méthodes de travail.

¹²¹¹ **M. Mathias Vanden Borre (N-VA)** (en néerlandais).- *Bruxelles manque d'infrastructures sportives, car pendant des années, les investissements dans ce domaine ont été insuffisants.*

Serait-il possible de regrouper certains appels à projets dans un projet unique ? Cela simplifierait sensiblement les choses pour les communes.

La gestion des piscines représente une lourde charge financière. La situation ne s'améliore pas et cela incite souvent les communes à mieux travailler. Une plus grande uniformité est indispensable, dans l'intérêt des Bruxellois.

- L'incident est clos.

is verspreid en aanzienlijk kleiner is in het westen van het Brussels Gewest. Dat geldt meer bepaald voor Vorst, Anderlecht, Molenbeek en de Noordwijk. Ook het aanbod van privézwembaden is groter in het oosten van het gewest en versterkt die dualisering.

Daarnaast was het heel moeilijk om informatie over het gebruik van de openbare zwembaden te verzamelen. Zo houden bepaalde gemeenschappelijke zwembaden geen bezoekersaantallen bij. Om die leemte op te vullen en het verzamelen van informatie in de toekomst te bevorderen, zullen we een standaarddocument voor de activiteitenverslagen van de zwembaden voorstellen.

De studie omvat een benchmarking van het gemeentelijke, intergemeentelijke, gewestelijke en bovengemeentelijke beheer. Daardoor kennen we de troeven en pijnpunten van elk van die beheersniveaus, zodat we in de toekomst bepaalde beheersvormen kunnen stimuleren, met name bij de oprichting van een bovengemeentelijke structuur.

De vragen om gewestelijke steun komen voornamelijk van gemeentelijke beheerders en kunnen verschillende elementen omvatten (personeelsbeheer, aanwerving van redders, gezamenlijke aanbestedingen voor het zwembadonderhoud, schoonmaak of zelfs renovatie en zo meer).

Ik heb de burgemeesters op 7 september ontmoet om hen te informeren over de stand van zaken en om hun advies in te winnen. Ik kan u nu al zeggen dat ze bereid zijn om hun ervaringen te delen. Ze zijn bereid tot samenwerking om kosten te besparen en de dienstverlening aan de burger te verbeteren.

De oprichting van de nieuwe beheersstructuur bevindt zich nog in de denkfase. Vorige week heb ik de concrete uitwerking van de bovengemeentelijke infrastructuur voor het eerst besproken met de burgemeesters, de schepenen van sport en de technische directeuren. In eerste instantie verzamelen we informatie over kosten, personeel, manier van werken enzovoort. Zodra we dat overzicht rond hebben, kunnen we mogelijke verbeteringen bespreken.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA).- Ik vind uw antwoord interessant. Het is goed dat u het dossier over de sportinfrastructuur opvolgt en bijkomende inspanningen levert. Brussel heeft een tekort aan sportinfrastructuur. We kunnen het erover eens zijn dat er jarenlang te weinig is geïnvesteerd in zwembaden, sportzalen en dergelijke. Nochtans biedt sport mogelijkheden voor Brusselaars om zich te ontspannen, om samen te komen en om meer samenhang te creëren.

Ik zal alles nog in detail bekijken, maar ik vraag me af of het mogelijk is om met vereenvoudigde oproepen te werken en om een aantal zaken in een oproep te bundelen. U werkt nu met vier of vijf verschillende oproepen. Het is voor de gemeenten moeilijk om al die informatie correct te verwerken.

Het beheer van de zwembaden vormt een zware financiële last. De situatie wordt er niet gemakkelijker op, en dat is net vaak een

stimulans voor de gemeenten om beter te werken. Als het streven naar meer samenwerking ook naar voren komt uit de studie van perspective.brussels, kan ik dat alleen maar toejuichen. Er is meer uniformiteit nodig in het belang van de Brusselaars. Ik volg de studie van perspective.brussels zeker verder op en stel voor om die in de commissie te bespreken.

- *Het incident is gesloten.*

GEMOTIVEERDE MOTIE

ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Mathias VANDEN BORRE tot de heer Bernard CLERFAYT, Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn, betreffende “de preciaire toestand van de Brusselse gemeentefinanciën”

(gehouden in de commissie voor de Binnenlandse Zaken van 4 oktober 2022)

* * *

« Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

- Gehoord hebbende de interpellatie van de heer Mathias VANDEN BORRE, betreffende “de preciaire toestand van de Brusselse gemeentefinanciën” en het antwoord van de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Werk en Beroepsopleiding, Digitalisering, Plaatselijke Besturen en Dierenwelzijn ;
- Gelet op :
 - artikel 252 van de Nieuwe Gemeentewet die bepaalt dat de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de gemeente, in geen enkel geval, een deficitair saldo op de gewone of de buitengewone dienst, noch een fictief evenwicht of een fictief batig saldo, mag vertonen ;
 - artikel 3, § 2, 2. van de ordonnantie van 8 april 1993 houdende oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (hierna « het Fonds ») die bepaalt dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering elk jaar beslist welke bedragen van de leningen die de gemeenten hebben aangegaan, gedeeltelijk of volledig oninvorderbaar worden verklaard voor het desbetreffende jaar en eventueel voor de door haar te bepalen volgende jaren ;
 - artikel 7, § 1, 3° van de ordonnantie van 8 april 1993 houdende oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën die bepaalt dat de toegekende leningen onmiddellijk moeten worden terugbetaald of « het Fonds » de toestemming te geven om zijn waarborg in te trekken zodra de Brusselse Hoofdstedelijke Regering vaststelt dat het financieel plan niet correct wordt uitgevoerd door het gemeentebestuur of dat de verkregen leningen gebruikt werden voor andere uitgaven ;
 - het 23^e boek van het Rekenhof voorgelegd aan het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie waaruit blijkt dat de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het nalaat de oninvorderbaarheid van de leningen van « het Fonds » aan de gemeenten te onderbreken wanneer blijkt dat de gemeenten de leningsovereenkomsten niet naleven ;
 - de jaarlijkse analyse van de financiële situatie van de Brusselse lokale besturen en de begrotingen 2022 van Belfius ;

PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT

- Overwegende :
 - dat de gemeenten Anderlecht, Sint-Agatha-Berchem, Etterbeek, Evere, Ganshoren, Jette, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gillis, Schaarbeek en Watermaal-Bosvoorde onderworpen zijn aan een driejarig financieel herstelplan van « het Fonds » ;
 - dat Sint-Agatha-Berchem in 2021 een bijkomende lening van 3.270.000 euro heeft gekregen van « het Fonds » ;
 - dat de gemeente Vorst een aanvraag tot lening heeft ingediend bij « het Fonds » ;
 - dat Evere momenteel besprekingen voert met « het Fonds » met het oog op een eventuele tegemoetkoming van die laatste ;
 - dat de leningen oninvorderbaar verklaard worden door beslissing van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, mits de gemeenten de voorwaarden van de leningsovereenkomst naleven ;
 - dat als een gemeente haar financieel plan niet naleeft en als er binnen de termijn voorzien in de afgesloten overeenkomst geen enkele maatregel getroffen wordt om dat te verhelpen, de Brusselse Hoofdstedelijke Regering het oninvorderbaar verklaren kan onderbreken voor het jaar of de volgende jaren die ze zelf aanduidt. De nog verschuldigde bedragen die door « het Fonds » waren geleend of ten laste genomen, zijn dan door de gemeente verschuldigd ;
 - dat het Rekenhof vastgesteld heeft dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot nu toe nog nooit een beslissing heeft genomen die het oninvorderbaar verklaren onderbreekt, ook toen enkele gemeenten hun financieel plan niet hebben nageleefd ;
 - dat in de periode 2002-2021 « het Fonds » meer dan 150 miljoen euro aan gemeenten in financiële moeilijkheden heeft geleend ;
 - dat de gemeenten Sint-Agatha-Berchem, Schaarbeek en Jette hun doelstellingen van de herstelplannen 2013-2015 niet gehaald hebben maar dat de oninvorderbaarheidsverklaring van de leningen niet onderbroken werden ;
 - dat de begroting 2022 voor het eigen dienstjaar van Anderlecht een tekort vertoont van 8.271.007,94 euro ;
 - dat de begroting 2022 voor het eigen dienstjaar van Brussel-Stad een tekort vertoont van 4.779.005,23 euro ;
 - dat de begroting 2022 voor het eigen dienstjaar van Elsene een tekort vertoont van 1.689.622,17 euro ;
 - dat de begroting 2022 voor het eigen dienstjaar van Sint-Gillis een tekort vertoont van 2.616.893,21 euro ;

**PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT**

- dat de Brusselse gemeenten in 2020 gezamenlijk een gecumuleerd budgettair resultaat van 227 miljoen euro hadden ;
- dat de Brusselse gemeenten voor dit jaar nog maar een gecumuleerd budgettair resultaat van 95 miljoen euro optekenen ;
- dat bij ongewijzigd beleid, het gecumuleerd budgettair resultaat slechts 2 miljoen euro zou bedragen ;

Verzoekt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

- artikel 7, § 1, 3° van de ordonnantie van 8 april 1993 houdende oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën strikt en consequent te handhaven ;
- de financiële herstelplannen tussen « het Fonds » en de gemeenten bij elke nieuwe driejarige periode over te maken aan het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;
- het jaarlijks rapport van de gewestelijke inspecteur omtrent de naleving van het financieel plan die hij in het kader van artikel 2, § 2, 6° uitbrengt aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, jaarlijks over te maken aan het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;
- de invoering van een beleids- en beheerscyclus voor de Brusselse gemeenten en OCMW's dat als instrument dient voor hun planning (meerjarenplan), opvolging (boekhouding) en verantwoording (jaarrekening) ;
- ernstig werk te maken van een rationalisering en vereenvoudiging van het administratieve en institutionele landschap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met als finaliteit de creatie van een volwaardig stadsgewest.

Brussel, 6 oktober 2022

(Get.) Mathias VANDEN BORRE (N)

(TRADUCTION)

ORDRE DU JOUR MOTIVÉ

déposé en conclusion de l'interpellation de M. Mathias VANDEN BORRE (N) à M. Bernard CLERFAYT, Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal, concernant
« la précarité des finances communales à Bruxelles »

(développée en commission des Affaires intérieures du 4 octobre 2022)

* * *

« Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

- Ayant entendu l'interpellation de M. Mathias VANDEN BORRE concernant « la précarité des finances communales à Bruxelles » et la réponse du Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique, des Pouvoirs locaux et du Bien-être animal ;
- Vu :
 - l'article 252 de la nouvelle loi communale, qui dispose qu'en aucun cas, le budget des dépenses et des recettes des communes ne peut présenter un solde à l'ordinaire ou à l'extraordinaire en déficit ni faire apparaître un équilibre ou un boni fictifs ;
 - l'article 3, § 2, alinéa 2, de l'ordonnance du 8 avril 1993 portant création du Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales (ci-après « le Fonds »), qui dispose que chaque année, le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale décide du montant des prêts souscrits par les communes qu'il déclare partiellement ou totalement irrécouvrable pour l'année considérée et, éventuellement, pour les années suivantes qu'il désigne ;
 - l'article 7, § 1er, 3°, de l'ordonnance du 8 avril 1993 portant création du Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales, qui dispose qu'il faut rembourser immédiatement les prêts octroyés ou autoriser le Fonds à retirer sa garantie dès que le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale constate que le plan n'est pas respecté par la commune ou que les emprunts obtenus ont été affectés à d'autres dépenses ;
 - le 23e cahier de la Cour des comptes adressé au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale et à l'Assemblée réunie de la Commission communautaire commune, dont il ressort que le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale omet d'interrompre l'irrécouvrabilité des prêts octroyés par le Fonds aux communes lorsqu'il s'avère que les communes ne respectent pas les conventions de prêt ;
 - l'analyse annuelle de la situation financière des pouvoirs locaux bruxellois et des budgets 2022 de Belfius ;

PARLEMENT BRUXELLOIS BRUSSELS PARLEMENT

- Considérant :
 - que les communes d'Anderlecht, Berchem-Sainte-Agathe, Etterbeek, Evere, Ganshoren, Jette, Molenbeek-Saint-Jean, Saint-Gilles, Schaerbeek et Watermael-Boitsfort sont sous plan de redressement financier triennal du Fonds ;
 - que Berchem-Sainte-Agathe s'est vu octroyer par le Fonds un prêt supplémentaire de 3.270.000 euros en 2021 ;
 - que la commune de Forest a introduit une demande de prêt auprès du Fonds ;
 - qu'Evere est actuellement en pourparlers avec le Fonds en vue d'une éventuelle intervention de ce dernier ;
 - que les prêts sont déclarés irrécouvrables par une décision du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, à condition que les communes respectent les conditions de la convention de prêt ;
 - que, si une commune ne respecte pas son plan financier et si aucune mesure n'est prise pour y remédier dans le délai prévu par la convention, le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale peut interrompre l'irrécouvrabilité pour l'année ou les années suivantes qu'il désigne lui-même. La commune doit alors s'acquitter des montants prêtés ou pris en charge par le Fonds qui sont encore dus ;
 - que la Cour des comptes a constaté que jusqu'à présent, le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale « n'a encore jamais pris la moindre décision d'interruption de l'irrécouvrabilité, même lorsque plusieurs communes n'ont pas respecté leur plan financier » ;
 - qu'au cours de la période 2002-2021, le Fonds a prêté plus de 150 millions d'euros à des communes en difficultés financières ;
 - que les communes de Berchem-Sainte-Agathe, Schaerbeek et Jette n'ont pas atteint les objectifs fixés dans leurs plans de redressement 2013-2015, mais que l'irrécouvrabilité des prêts n'a pas été interrompue ;
 - que le budget 2022 de l'exercice propre à Anderlecht affiche un déficit de 8.271.007,94 euros ;
 - que le budget 2022 de l'exercice propre à la Ville de Bruxelles affiche un déficit de 4.779.005,23 euros ;
 - que le budget 2022 de l'exercice propre à Ixelles affiche un déficit de 1.689.622,17 euros ;
 - que le budget 2022 de l'exercice propre à Saint-Gilles affiche un déficit de 2.616.893,21 euros ;

**PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT**

- que les communes bruxelloises présentaient collectivement un résultat budgétaire cumulé de 227 millions d’euros en 2020 ;
- que les communes bruxelloises n’ont encore enregistré qu’un résultat budgétaire cumulé de 95 millions d’euros pour cette année ;
- qu’à politique inchangée, le résultat budgétaire cumulé ne serait que de 2 millions d’euros ;

Demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

- d’appliquer de manière stricte et cohérente l’article 7, § 1, 3°, de l’ordonnance du 8 avril 1993 portant création du Fonds régional bruxellois de refinancement des trésoreries communales ;
- de transmettre au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale les plans de redressement financier entre le Fonds et les communes à chaque nouvelle période triennale ;
- de transmettre chaque année au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale le rapport annuel sur le respect du plan financier que l’inspecteur régional remet au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale dans le cadre de l’article 2, § 2, 6° ;
- d’instaurer pour les communes bruxelloises et les CPAS un cycle de politique et de gestion qui leur serve d’outil de planification (plan pluriannuel), de suivi (comptabilité) et de justification (compte annuel) ;
- de s’atteler sérieusement à une rationalisation et une simplification du paysage administratif et institutionnel de la Région de Bruxelles-Capitale afin d’en faire une ville-région à part entière.

Bruxelles, le 6 octobre 2022

(S.) Mathias VANDEN BORRE (N)